

The author explains the cultural content of cultural socio-pragmatics within the framework of cross-subject approach, defines principles to bring about sociocultural adaptation of ethnic-cultural and national cultural creation values.

Creation of the integrated model of bringing up children characterized by specific needs suggests deep analytical, psychological and pedagogical studies. It is worth mentioning that the experience of contextual analysis prevailed long in the aesthetics studies and caused trends under criticism. Yet this experience ranks high among theoretical and methodological approaches to comprehension of the cultural function.

It should also be mentioned that the method of «contextual analysis» has the rightful position and is efficient. As far as comprehension of compensatory process - aesthetic bringing up - creativity, there is apprehension about the stereotypical traditions to see this problem as a secondary one.

The author also analyses the contents of hagiography and notation systems in the context of cultural studies reflection, prosopography as reception of language experience existence of the kobzar sets of musical culture and integrating potential of a person's creativity.

УДК 159.953.33: 372

Стуліка О.Б.

кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

РОЗВИТОК МНЕМІЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Впровадження нової стратегії розвитку освіти передбачає глибоке реформування навчально - виховного процесу в усіх його аспектах, орієнтацію його на всебічний розвиток потенційних можливостей учнів, зміни в методиках та змісті навчання, особистісно-орієнтований виховний процес. Безумовно, постає проблема нового змісту та нових методів навчання в вищій школі. Тому, на нашу думку, одне з головних завдань підготовки вчителя – це розвиток індивідуального стилю діяльності. В процесі навчання у ВНЗ потрібно допомогти студенту розробити такий стиль діяльності, який найбільше відповідає його індивідуальним особливостям і обраній професії. Ми вважаємо, що потрібно прагнути будувати освітній процес таким чином, щоб кожний студент успішно опанував цілісний досвід професійної діяльності, але в індивідуально – неповторному поєднанні його основних складових.

Потреба в індивідуально-творчому розвитку студентів зумовлюється цільовими настановами сучасної професійної школи. Індивідуальний творчий розвиток студентів ґрунтується на особистісному підході до формування творчих професійних здібностей людини, де найбільш ефективним засобом розвитку професійних здібностей вважають формування певної структури особистості

Ефективність навчального процесу з іноземної мови визначається правильним підбором навчальних засобів та узгодженням і науково обґрунтованим використанням методів та прийомів навчання. Організація ефективної взаємодії прийомів і методів навчання з навчальними засобами не можлива без урахування психічних особливостей тієї чи іншої вікової групи. Мовна чи мовленнєва компетенція, за визначенням дослідників у галузі психології навчання іноземних мов, є показником рівня досконалості навичок та вмінь іншомовного спілкування учнів, сформованості в них мовленнєвих механізмів. Професійно-педагогічна компетенція вчителя іноземної мови формується у ході професійно-орієнтованого навчання в педагогічному ВНЗ.

Специфічною ланкою іншомовної освіти є дошкільна ланка. Специфіка ланки визначається як необов'язковим характером навчання дітей іноземної мови, так і віковими особливостями дітей, найхарактернішими з яких є не сформованість довільної уваги та пам'яті і схильність до гри. У наш час дошкільна іншомовна освіта вийшла за межі експериментального навчання, залучення до неї дітей певних соціальних груп стає ознакою сьогодення. Незважаючи на необов'язковість, платний характер такого виду навчальних послуг, дошкільну іншомовну освіту, в першу чергу англомовну, здобуває все більше дітей. На сьогодні така підготовка здійснюється у різноманітних формах – як індивідуально, так і в колективі. Реформування освіти логічно надає іншого статусу п'ятиліткам – діти цієї вікової категорії вже стали підготовчими до школи. Існує ще багато проблем щодо дошкільної іншомовної освіти. По-перше, це суперечність між практичними потребами ланки дошкільної іншомовної освіти з одного боку, та рівнем наукового та навчально-методичного забезпечення з іншого. По-друге, нерідко дошкільне навчання іноземної мови ставить за мету дати лише знання основ лексики. У дошкільну ланку освіти, яка має свої педагогічні закономірності, внесена шкільна методика навчання. Досвід багатьох спеціалістів свідчить про те, що перенесення шкільних методів роботи в педагогічну діяльність із дошкільниками не дає належних результатів у навчанні їх іноземної мови.

На жаль, склалося так, що лише незначна кількість випускників педагогічних вузів продовжують свій професійний шлях у закладах освіти. На це є багато причин, та головною з них є відсутність бажання та зацікавленості у процесі викладання іноземної мови. У викладачів початкової ланки у вивченні

іноземної мови це відбувається, на нашу думку тому, що колишні студенти приходячи до дитячого садочку переносять ті ж самі методи викладання, за допомогою яких їх навчали у вузі або їм приходится переучуватися самостійно. Тому ми вважаємо, що майбутні викладачі англійської мови у дитячому навчальному закладі та у початковій школі мають використовувати саме той вид пам'яті, який є домінуючим у цьому віці, тобто образну та емоційну пам'ять. Для цього вони мають володіти навичками викладання іноземної мови, залучаючи до цього саме вказані види пам'яті. Ми вважаємо це доцільним, тому що образна пам'ять є більш економічною ніж словесно-логічна пам'ять; вона повертає цілісне дитяче сприйняття світу; навчає творчому мисленню; знімає стрес навчання; звільняє час та покращує здоров'я; підвищує об'єм оперативної пам'яті. Ми вважаємо, що використання прийомів образного та емоційного запам'ятовування підвищить впевненість студентів у собі та у правильності обраної професії, якість навчання, кількість матеріалу, що запам'ятовується. Крім того, має зрости зацікавленість у процесі отримання інформації, а значить, і в процесі майбутньої педагогічної діяльності.

Одним з важливіших критеріїв педагогічної майстерності в сучасній психології вважається результативність роботи вчителя, яка проявляється у високій успішності учнів та такій ж само високій зацікавленості у предметі, тобто педагог є майстром, якщо вміє навчити всіх дітей без виключення. Цей критерій як стимулює студентів до професійного самовдосконалення, так і зумовлює шляхи його досягнення, головним з яких є формування індивідуального педагогічного стилю у студентів.

Висновки. Перед вихователем, який одночасно є також і вчителем іноземної мови, постає дуже складне питання визначитися чи використовувати стиль, що спрямований на „розвиток”, чи стиль, що спрямований на „результативність”. Ми вважаємо, що саме залучення до процесу викладання іноземної мови прийомів, що спрямовані на розвиток образної та емоційної пам'яті, мають позбавити вихователя – вчителя такого складного вибору. Саме тому, система засобів інтегрувалася в авторську програму з розвитку мнемічних та іншомовних здібностей у студентів.

Література

1. Ветохов О.М. Психолого-педагогічна характеристика основних сучасних методичних підходів до навчання іноземних мов у школі / О.М.Ветохов // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. – 2007. – №3 (54).– С.101-108.

2. Стуліка О.Б. Психологічні особливості розвитку мнемічних здібностей студентів мовних спеціальностей: Дисертація на здобуття ступеню канд. психол. наук: 19.00.07 / О.Б.Стуліка // ХНПУ ім.Г.С.Сковороди — Х., 2010. — 188 с.

3. Хухлаєва О.В. Особенности психологического здоровья современных студентов / О.В.Хухлаєва // Педагогическое образование и наука. – 2001, – №1. – С.37– 40.

УДК 159.944:331.102

Тищенко Л.В.

кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

ПРОФЕСІЙНІ ТА ОСОБИСТІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ В СТРУКТУРІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Управлінська діяльність забезпечує процес створення, оптимального функціонування та розвитку соціально-організаційних систем. Тому функція управління вважається однією з ключових в структурі організаційної діяльності, адже спрямована на впорядкування, узгодження та координування дій співробітників щодо досягнення спільної мети.

Управління, як науково-прикладна категорія, належить до найзагальніших понять і свого конкретного обґрунтування набуває стосовно тієї чи іншої соціальної галузі або сфери виробництва. Особливості розгляду даного феномену залежать від специфіки об'єкта: чим складніший і динамічніший об'єкт, тим більшої вагомості набуває функція управління, тим більш ґрунтовно необхідно знати закономірності його розвитку. Крім того, управління – це складно структурована та різноманітна за своїми функціями сфера діяльності, яка потребує одночасного вирішення питань організаційного, технічного, комунікативного та психологічного характеру.

Актуальність чисельних науково-прикладних досліджень феномену управління обумовлена пошуком соціально-психологічних механізмів оптимальної взаємодії на різних ланках організаційної ієрархії, що забезпечують: якість вихідного продукту, ефективність корпоративної комунікації, можливість особистісно-професійної самореалізації кожного її члена, збереження фізичного та психологічного здоров'я, переживання задоволеності власним життям.

На сьогодні, предметом досліджень стають методологічні та прикладні аспекти управління. Вивчення методологічних аспектів управління як феномену пов'язано зі спробою: визначити базові принципи управління (І. Лікарчук, Ю. Конаржевський); структурувати управлінські функції (В. Маслов); виокремити складові професійної компетентності керівників (Л. Даниленко); систематизувати методи